

MĚSTO SVITAVY

Tisková zpráva

O MASOPUSTU A ZABIJAČCE

**Agentura REX z Brna, Muzikanti svitavských dechovek, Řeznictví Zdeněk Křivka
SVITAVSKÉ NÁMĚSTÍ - neděle 8. BŘEZNA 2015**

U SPODNÍ KAŠNY 14:00 zahájení průvodu
U STARÉ RADNICE udělení povolení k obchůzce městem
U MOROVÉHO SLOUPU od 13:00 ochutnávka tradičních zabijačkových pochutin, stánky
s občerstvením
MEZI MĚSTSKÝM DVOREM A SPLITEM bleší trhy

Lidový masopust (fašank, končiny nebo vostatky), veselé průvody tradičních maškar, na mnoha místech tradičně představovaných zejména muži, opět v současné době prožívá svoji renesanci. Původ těchto rejů masek a pitoreskních postav, nezřídka karikujících současné události a místní postavy lze vystopovat v našich zemích už ve středověku a zejména v 16. století, ze kterého se dochovaly zápisy o průvodech a oblíbených lidových divadelních hrách, jejichž hrdinou se stává Bakchus, římský bůh vína a síly přírody, jenž ukazuje na antický prapůvod slavností.

Masopust v našich zemích má různé podoby a poplatnost té které doby, ve které se těší větší oblibě, jej silně ovlivňuje. Takovými silnými časovými úseky v uplynulých 130 letech bylo období před 1. světovou válkou, doba 50. let 20. století a současnost uplynulého desetiletí. Tyto cykly souvisí s rozvojem a posilováním folklorních tradic českých měst a vesnic, s národním uvědoměním a znovuoobrodou lidové kultury spojenou s výměnou generací. To ovšem neznamená, že by se tradice masopustu i v mezidobích neudržovala při životě.

Sám název je však tak trochu zavádějící. Masopustní období trvá od Tří králů až do Popeleční středy, kdy teprve nastává období půstu, tedy se jedná o období, které se vyznačuje naopak veselím, zábavami a postní jídlo tedy ještě není na pořadu dne. Etymologický výklad významu názvu má dvě verze. Podle jedné je to doba, kdy je maso dovoleno, „dopuštěno“, druhá verze vysvětluje význam tím, že po vyvrcholení masopustní doby bude maso „opuštěno“.

Masopustní období vrcholí ve třech dnech. V neděli chodí průvody často v maskách, večer jsou pořádány maškarní a plesové zábavy. Modrý pondělek byl dnem klidu a odpočinku, aby o masopustním úterý vše vyvrcholilo zábavou a o půlnoci byl Bakchus (někde při průvodu doprovázený kobyloou, klibnou, nebo brúnou, „porážených“ na konci průvodu) za kvílení plaček pochován. Dnes se často v některých regionech praktikuje „pochovávání basy“, jako symbol ukončení zábavy a ryku hudebních nástrojů.

I na Svitavsku se tato lidová tradice udržovala a to ve dvou vlnách spojených s národnostmi obyvatelstva těch kterých vesnic a měst. Před válkou to byli Němci, po druhé světové válce dosídlené české obyvatelstvo a je jisté, že každá národnostní komunita vtiskla těmto zábavám jiný charakteristický ráz. I zde se objevují tradiční postavy: kobyła, Židi, voják, kominík, myslivec, Turek a další doprovázení harmonikářem, či flašinetářem, na Moravskotřebovsku a Jevíčsku se úterní maškaráda a zábava nazývala voračka (průvod dorazil k hospodě s pluhem) a v úterý se také chodilo s medvědem.

V současné době se však již všechny zvyky a církevní zvyklosti nedodrží v takové míře, jako v dobách minulých a do určité míry se o obrodu této lidové zábavy zasloužila i jakási módnost. Díky zaměstnanosti současné populace se navíc tradiční konání masopustního veselí přesouvá na víkendové dny a nezřídka i jiné termíny, které již nesouvisí s církevními zvyklostmi. Současné postavy masopustu vycházejí dílem z tradiční předlohy, dílem jsou jejich předlohou i soudobé profese a postavy, stejně jako v minulosti ovlivněny běžným životem té které epochy. A tak letos můžete vidět na masopustním průvodu ve Svitavách jak tradiční postavy a maškary z dávných dob, tak i figury charakteristické pro 20. století, které však neztrácejí nic ze své bujarosti a pestrosti.

Radim Dufek, Agentura REX